

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Spore edită în săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 1537/1925.

Ordin oficios.

Invităm On. Oficii parohiale din cuprinsul eparhiei noastre să comunice beneficianților din fondul diecezan preoțesc, că în urma propunerii adunării generale a acestui fond, pe anul curent li se pune în curgere un adaus de scumpete extraordinar de 200% peste ajutoarele statutare regulate, așa că ajutoarele ordinare minimale împreună cu spor de 200% să nu fie mai mic de 1200 Lei. De aceasta majorare nu se împărtășesc aceia cari beneficiază dela fond pe baza statutelor întrate în vigoare cu începerea dela 1 Ianuarie 1924.

Prin acest concluz nu are a se prejudeca dreptul la majorarea de 200% și pe viitor.

Arad, din Șed. cons. dela 14 Maiu 1925.

Consistorul ort. rom. din Arad.

Mihaiu Păcățian, m. p.
protopop, ases. ref. cons. președinte.

Măsurile guvernului contra sectelor religioase.

Față de pericolul pe care-l prezintă numeroasele secte religioase, cari, prin propaganda și activitatea lor calcă prescripțiunile constituționale ale țării, subminând organizațiunea de stat, armata și biserica noastră, autoritățile superioare civile, militare și bisericesti, au luat unele măsuri pentru combaterea lor.

Unele dintre aceste măsuri s'a cerut să se aplice imediat, cu prilejul sărbătorilor Paștilor, când propagandiștii sectelor religioase streine cauta să facă prozeliți la țară, pentru că autoritățile având vacanță, se putea să nu-i supravegheze cu strictețe.

Autoritățile militare superioare, au trimis zilele acestea tuturor formațiilor militare, înștiințări prin care le aduce la cunoștință faptul, că libertatea conștiinței și a cultelor este într'atâta

permisă, intrucât nu se primejduiește siguranța Satului și nu se jignește autoritatea bisericeii dominante, prin vreo propagandă anarhică și subveversivă.

Moralitatea publică este primejduită de propaganda sectelor streine. Unele constituie un vădit pericol pentru unitatea neamului și a liniștei publice, prin aceea, că proseliții lor neavând autorizații legale să se întrunească pentru exercitarea cultului, se adună pe numele altor secte autorizate, propovăduind nesupunere la legile țării și indemnând la anarhie.

Pentru apărarea contra unor astfel de principii, ministerul cultelor și artelor a trimis ministerului de război dispozițiuni care, apoi, au fost comunicate unităților militare.

Așa, sectelor cari se prezintă sub nume false, ca secta „nazarinenilor“ și aceea a „studentilor în bibliie“, cari se înfățișează sub mantia baptismului, ori adventismului — și neavând autorizațiuni de întruniri — li se interzice cu desăvârșire să se adune în întruniri de cult.

Celelalte însă cari au autorizațiuni, vor indeplini următoarele condițiuni: să nu facă prezelitism, pentru că acesta turbură pacea cetățenilor (atragera naivilor la religii străine); să nu facă propagandă religioasă, astfel ca să aducă jignire bisericilor existente; numele predicatorului permanent, va fi adus la cunoștința autorităților locale și acestea vor aprecia, dacă predicatorii se bucură de plenitudinea drepturilor cetățenești și n'au fost condamnați pentru vre-o crimă, sau pentru vre-unul din delictete: fals, furt, înșelăciune, sau la o pedeapsă mai mare de 15 zile închisoare.

Predicatorul oficial sau permanent este responsabil de toate actele săvârșite cu ocazia exercitării cultului.

În legătură cu urmărirea sectelor, ministerul de război, într'o adresă trimisă autorităților superioare bisericesti, anunță că soldatul nazarinean Ștefan Dobșa din reg. 95 inf. a refuzat să depună jurământul. Ca și acest soldat, numeroși alții de secte diferite, refuză depunerea jurământului și se cere concursul eficace al bisericeii.

Autoritățile religioase au răspuns că biserica a luat măsurile necesare, ca preoții împărțiți pe cercuri postorale să desvolte o mai mare propagandă în contra tuturor sectelor periculoase.

S'a mai luat deciziunea în această privință, ca preoților mai bătrâni și mai puțin pregătiți, să le vină în ajutor alții mai tineri, acolo unde propaganda religioasă adventistă și a coloralte secte — tot așa de amenințătoare — este mai accentuată.

Autoritățile superioare bisericești considerând că propagandiștii sectelor lucrează cu mijloace bănești mari, sosite din afară, în moneadă forte, au cerut guvernului să aplice măsuri mai severe, permanentizate câțiva ani.

S'a curat ca toate organele Statului, — ministerele de interne, de culte, siguranța, ministerul de război etc. — să stăruie cu strictețe pentru aplicarea art. 22 din Constituție, care garantează cultelor libertatea, dar numai întru cât exercițiul lor nu atinge legile de organizare ale Statului.

Cultul care nu admite apărare țării este o primejdie pentru viitorul ei.

S'a mai cerut urmărirea propagandiștilor, mai cu seamă a celor streini pentrucă, în special aceștia s'au dovedit ca periculoși apărării naționale.

Din cercetările autorităților superioare militare și civile. reese că sub masca libertății de conștiință religioasă aceste secte infectează poporul cu veninul internaționalismului distructiv.

Autoritățile bisericești considerând că aceste culte prin propaganda lor primejduesc interesele Statului, a cerut guvernului să nu le tolereze cu nici un chip; să se introducă cel mai serios și strict control asupra banilor primiți din afară; să se confişte toate broșurile sectare oriunde s'ar găsi și în special la granițele țării, când unele din aceste publicațiuni ar veni din străinătate; urmărirea tuturor propagandiștilor sectelor religioase; să se interzică de asemenea intervențiunile cu scopul de a se face prozelitism, transportarea broșurilor cu caracter afătător, prin casele oamenilor, etc.

(„Univ.”)

PROTOCOL

despre ședințele Sinodului eparhial din dieceza ort. română a Aradului ținute în sesiunea ordinară a anului 1925.

Ședința IV.

s'a ținut la 28 Aprilie 1925, oarele 9 a. m.

Președinte: P. O. D. *Mihaiu Păcățian*.

Notar: *Dimitrie Boariu*.

Nr. 31. Se cetește protocolul ședinței a III-a și se verifică.

Nr. 32. La propunerea dep. Florian Roxin, membru în comisia bugetară

sinodul fixează diurna deputaților din afară în 200 Lei. Deputații din loc renunță la diurna

Nr. 33. Se continuă referada comisiunei organizatoare prin raportorul Ioan Georgia. Comisiunea dând urmare concluzului Nr. 21 și 22 privitor la stilizarea §-lui 15. și 29. din Statutele fondului diecezan preotesc propune, iar sinodul aprobă §-ul 15. în următoarele:

Pensionarea o decretează senatul bisericesc al Consistorului diecezan la cererea membrului, ori din oficiu.

Procedura de urmat este următoarea: a) când pensionarea o cere membrul interesat, ea va putea fi pronunțată numai după ascultarea opiniei unei comisiuni constatătoare din medicul consistorial, protopopul concernent și cei 2 delegați din tractul respectiv pentru adunarea generală. Membrul încă poate să-și aducă medic.

b) Când procedura de pensionare se inițiază din oficiu vor servi de cinsură dispozițiile respective din Regulamentul congresual pentru procedura disciplinară.

Dreptul membrilor la beneficiile parohiale încetează cu ziua intrării în statul de pensiune.

Nr. 34. În ce privește §-ul 29. lit. b,

se omite. Cu aceasta statutele fondului diecezan preotesc se aprobă și în special și se dispune tipărirea lor, ca adnex la protocol.

Nr. 35. Comisiunea organizatoare ținând seamă de concluzul sinodal Nr. 56/1914 cu privire la sistemizarea unui al doilea post de asesor referent la senatul episcopesc și de necesitățile administrației centrale ale eparhiei, propune, iar

sinodul invită consistorul plenar, ca și până la îndeplinirea postului de al II-le asesor referent episcopesc, să angajeze o persoană potrivită și cu dotație corespunzătoare situației și muncii importante, ce are a îndeplini.

Nr. 36. Fiind la ordinea zilei referada comisiei bisericești, raportorul Dr. Ioan Robu cetește raportul general al Consistorului, ca

senat bisericesc Nr. 1261/914. despre activitatea sa în anul 1923. La propunerea comisiei raportul să la în general la cunoștință și se dispune tipărirea lui, ca anex la protocol.

Nr. 37. Din acest raport luând cunoștință despre trecerea din viață a medicului dela institutele diecezane centrale de învățământ, Dr. Valeriu Olariu.

Sinodul și exprimă condolențele prin sculare.

Nr. 38. La propunerea comisiei privitoare la rapoartele speciale ale consistorului înaintate către sinodul din 1924: despre bursele elevilor dela teologie, Nr. 1566/924, ajutorul familiar al preoților, Nr. 1546/924, pășalul preoților la conferință, Nr. 1548/924, prevederea trebuințelor sufletești la penitenciare Nr. 703/924, și serbarea centenarului institutului teologic, Nr. 1547/924,

sinodul le ia la cunoștință.

Nr. 39. Aceiași comisiune deliberând asupra raportului general al Consistorului Nr. 1063/925, despre activitatea sa în anul 1924, propune, iar

sinodul în general îl ia la cunoștință și dispune tipărirea lui, ca anex la protocol.

Nr. 40. În special referitor la partea despre misiunea pastorală a preoțimeii, pentru intensificarea ei, comisiunea propune, iar

sinodul enunță:

a) Consistorul să invite să ia dispoziții, ca propunerea practică a studiului pastoral și omiletic în institutul teologic din loc să se facă în mod și mai intensiv.

b) În legătură cu aceasta Consistorul să îndrumă să controleze, în ce măsură se achită preoțimea din dieceză de îndatorirea de a predica în biserică Duminica și în sărbători.

c) Pentru a da viitorilor preoți o cultură și pregătire înaltă corespunzătoare cerințelor timpurilor de azi și viitor, Consistorul se invită să studieze chestia ridicării institutului teologic la rangul de *Academie teologică*, având a raporta despre rezultatul cercetărilor sale în viitoarea sesiune a Sinodului eparhial.

Nr. 41. Referitor la partea despre concubinaj din raportul general al Consistorului, pentru de a reduce pe cât e posibil numărul acelor, cari trăesc în neleguire, la propunerea comisiei

sinodul enunță ca concluz: a) Se invită Consistorul să dispună, ca comitetele parohiale să citeze în fața lor părechile, cari trăesc în concubinaj, stăruiind pe lângă ele, ca să lege căsătorie bisericească și în caz de renitență să aplice pedepsele morale statutare;

b) Ven. Consistor e invitat să ia contactul cu Administrația politică cerând concursul integral al tuturor organelor politice administrative, ca organele bisericești să fie cu tot dinadinsul sprijinite în activitatea lor pentru desființarea concubinajelor și că

acea, cari au încheiat numai contract civil, să ceară și binecuvântarea bisericești. Sinodul insistă în acest sens, pentru motivul, că viața matrimonială pe baze religioase este peatra de temelie a vieții sociale și de stat.

Nr. 42. Privitor la partea despre căsătoriile legate numai cu contract civil, comisiunea propune, iar

sinodul invită Consistorul să intervină pe lângă șefii administrației locale, ca să oblige pe ofițerii stării civile, ca aceștia cu ocaziunea contractării căsătoriilor civile să se achite de îndatorirea legală, insistând în mod stăruitor pe lângă căsătoriți să se căsătorească și bisericește.

Nr. 43. Referitor la partea despre sectarism din raportul general al Consistorului la propunerea comisiei sinodul enunță:

a) Să invite Consistorul să ia din nou măsuri pentru stricta executare a concluzului Sinodului eparhial Nr. 40/1921 în partea privitoare pe preoți.

b) Clerul pastoral este invitat stăruitor, ca mai ales în comunele infectate de sectari sau având și credincioși de alte confesiuni să se ferească necondiționat de orice lucruri, prin cari s'ar da anză la nemulțumirea și înstrăinarea poporului nostru de biserică străbună.

Nr. 44. Privitor la statistică prezentate în raportul general al Consistorului, comisiunea având nedumeriri, dacă corespund realității datele statistice, pentru înlăturarea înconveniențelor în această privință propune, iar sinodul enunță:

a) Sinodul eparhial invită Consistorul să ia dispoziții, ca Comitetele parohiale, când se va face număratoarea cetățenilor din partea statului, să participe la acele lucrări delegând în comisiunile respective câte un membru din sânul lor.

b) Sinodul eparhial constată absoluta necesitate, ca statul să sprijinească de întocmirea unei statistice generale nu numai pe naționalități, ci și după referințele confesionale. Constatările statistice să se facă prin organele statului, dar cu colaborarea necondiționată a reprezentărilor bisericești noastre ortodoxe.

Nr. 45. În legătură cu partea raportului general despre colectele făcute în favorul și pe seama bisericilor, constatându-se din acte, că pentru ajutorarea comunelor bisericești din eparhia Aradului, pe lângă singuraticii credincioși, unele institute de credit și economii și comune politice, au contribuit cu sume însemnate și prefectura județului Arad și cea din Timiș-Torontal.

La propunerea comisiei, Sinodul

a) și exprimă mulțumirile sale Dlui Prefect al Aradului Ioan Georgescu și Dlui Prefect al Timiș-Torontalului Dr. Iuliu Coste, institutului de credit și economii „Victoria” din Arad, și „Nădlăcana”, apoi comunei urbariale din Ramna și din Sinitea și în fine comunei politice Chișineu și Cicir, precum și tuturor dăruitorilor cuprinși în tablourile oficiale.

b) Invită Consistorul diecezan, să ia măsuri, ca conducătorii oficiilor parohiale de câte ori va fi cazul să raporteze Consistorului despre toate dăruirile primite, nu numai pentru biserici, dar și pentru case culturale.

Nr. 46. În legătură cu raportul special al Consistorului Nr. 1054/1925 despre încetarea din viață și înmormântarea Preasfințitului episcop Ioan I. Papp, la propunerea comisiei, sinodul

il ia la cunoștință, ordonă tipărirea lui, ca adnex la protocol și dă expresiune condoleanțelor sale asupra morții Preasfințitului Sale episcop Ioan I. Papp prin ridicare.

Nr. 47. În urma raportului special al Consistorului, Nr. 1230/1925 privitor la serviciul de misionar în eparhie, la propunerea comisiei, sinodul enunță:

a) Se ia cu bucurie și mulțumită la cunoștință propaganda întreprinsă de păr. Dr. Gheorghe Ciuhandu asesor consistorial, misionar eparhial.

b) Constată necesitatea de a se continua publicația de propaganda a păr. Dr. Gheorghe Ciuhandu intitulată „*La vatra sufletească*” și obligă parohiile să procure pentru bibliotecile parohiale broșurile apărute și ce vor mai apare, în aceasta colecție;

c) Enunță necesitatea completării acestei colecții și cu câteva broșuri potrivite pentru readucerea sectarilor;

d) Invită Consistorul eparhial să ia măsuri în cadrele admise de buget ca atât broșurile păr. dr. Ciuhandu, cât și cele ce tind la convertirea sectarilor să se tipărească gratuit și să se distribuie gratuit în centrele unde avem sectari; mai departe să se îngrijască de alocarea în bugetul consistorial a sumei de 8000 Lei, din care să se răscumpere dintre broșurile dlui dr. Ciuhandu, pe cari și în câte exemplare va găsi Consistorul de bine și în fine să prevadă în bugetul Consistorial suma de 6000 Lei, care sumă să se distribuie altor persoane, preoți distinși, care venite pe teritoriul eparhiei din alte părți ale bisericii ort. române, vor propovădui în anumite centre.

e) Invită Consistorul să convoace în timpul cel mai scurt preoțimea din loc. la o consfătuire, având aceasta ca scop stabilirea listei unor conferențieri religioși și predicatori, cari vor avea apoi iarna și primăvara să țină conferințe și predici atât în catedrală cât și în suburbiile orașului Arad.

Nr. 48. Urmează referada comisiei școlare asupra raportului general al Consistorului No. 1478/924 și 1301/925 prin raportorul Traian Mager, despre activitatea sa pe anii 1923 și 1924. La propunerea comisiei

sinodului ia în general la cunoștință rapoartele ordonând alăturarea lor, că aduce la protocol.

Nr. 49. În special la propunerea comisiei avându-se în vedere situațiunea precară a școlii confesionale, precum și concluzul No. 53/1923 al Măritului Congres național-bisericesc.

Sinodul invită Consistorul eparhial a interveni la Prea Ven. Consistor metropolitan, ca acesta să ex-

cute în tocmai și cu înzistență suscitatul concluz. Se roagă Prea Sfințitul Cor Episcopesc, să intervină la înaltul guvern pentru soluționarea dreaptă și echitabilă a problemei școlii confesionale.

Nr. 50. La propunerea deputatului Cornel Lazar, pe care și-o însușește și comisia privitor la donația de 100000 Lei făcută de primăria orașului Arad pentru școala noastră normală confesională.

Sinodul exprimă pe aceasta cale caldele sale mulțumiri primăriei orașului Arad pentru actul generos menit să ajutore existența acestui monument istoric de cultură națională.

Nr. 51. Invederând din raportul general o activitate culturală religioasă profesorului de religie Ioan Imbroane din Timișoara, la propunerea comisiei

sinodul ia act cu plăcere despre aceasta, mulțumind conducătorilor liceului de fete „Carmen Sylva” și sus amintitului profesor, dorind, ca această activitate să servească spre exemplu și la alte școli pe teritoriul diecezei Aradului.

Fiind timpul înaintat și anunțându-se proxima ședință pe azi după amiază la orele 4, când se va continua cu referada comisiei școlare și celelalte comisii, ședința se ridică la ora 1.

Acest protocol s'a citit și verificat în ședința comisiei sinodale de verificare, ținută la 9 Maiu. 1925.

Mihail Păcățian,
președinte.

Dimitrie Boariu,
notar.

Traian Vățian, Dr. Teodor Boțș, Iosif Moldovan,
Dr. Eugen Beleş, Dr. Cornel Iancu, Ion Borneas,
Traian Mager.

„Una am fost, una să fim“.

Organele de publicitate a fraților uniți, adevăratele mai nou poreclite „bisericii ortodoxe unite”, (după „unirea” din Blaj) indignate de părăsirea în masă a credincioșilor de ieri, dă alarmă la ușile caselor și urechile adeptilor, căutând a pune grăbiți prelații bis. ortodoxe rom. Până la unirea politică a tuturor Românilor în statul nostru de azi, carul ce ducea spre biserica Romei, a înaintat; ajutat și de autoritatea de tristă memorie a statului ungar.

După înființarea României Mari; carul Romei a opintit. Azi, dorința acelor frați, cari poartă la inimă interesele catolicismului apusean, se pare a fi; de a menține și pe viitor aceea-ce au câștigat în trecut. Dar această dorință a lor va dispărea la fel, cu ceara, care se topește în fața focului. Da, va dispărea, punându-se la frontul neamului nostru și gravându-se în conștiința fie-cărui român, lozinca: „una am fost și una

să fim" și în credință. Acest adevăr penetrând adânc în ființa românului cărturar și necărturar, îl va predispune la meditații și consultări cu factori de valoare în această materie.

Conștiința clarificată apoi de sigur își va însuși lozincă de mai sus, a cărui rezultat va fi revenirea maselor rom. unite la ortodoxie — biserica mamă — dela care mâni necurate și dușmane le-a rupt.

Acest strigăt a'î vremii îngrijorează prelații bisericeii surori ca limbă și sânge, dar dușmani, ca credință. E și naturală această frică, căci proverbul românesc „de ce temi, nu scapi” este un adevăr neresturnabil, deosebi când se susține o cauză, a cărei temelie nu e bazată pe sf. dreptate, b. o. cum a fost actul unirei românilor cu Roma. Axioma de sus n'a dat greș nici de data aceasta, căci după informațiunile date de organul diecezei ort. rom. din Caransebeș „Foaia Diecezană”, au revenit la ortodoxie circa 120 familii din puternica com. bis. unită: Ticovanul Mare, plasa Orașului. Într'un viitor nu prea îndepărtat vor avea de înregistrat și alte pierderi de suflete, dovadă că conștiința românească — ajutată și de evoluția istorică a neamului nostru — începe a se trezi din analfabetismul religios, în care momit a stat până acum ani de-a rândul, ba chiar de secolii. —

Deci frați Români, uniți, examinați-vă conștiințele voastre și arătând semne de adevărată căință, urmați pilda fiului rătăcit din evanghelie. Veniți la mama voastră bună la legea ortodoxă, în care s'au născut, au trăit și murit moșii și strămoșii noștri și ziceți: „Greșitam la cer și înaintea ta, rugămu-te primește-ne” la sinul tău. Așa să fie!

Trecerile dela uniți la ortodoxi, fiind actuale am crezut de bine, a scoate la suprafață adevărul, exprimat în cuvintele din capul acestui articol.

Arad, la 18 Mai 1925.

A. Pârnu, preot.

Reglementarea repausului săptămânal și al sărbătorilor legale.

Stabilimentele industriale și comerciale de orice natură cu toate secțiunile, sucursalele, dependințele sau anexele lor și orice alte întreprinderi, în cari se întrebunțează munca salariată, sunt obligate de a acorda salariaților, în fiecare Duminică un repaus de 24 ore, în care timp stabilimentele vor fi închise. Stabilimentele vor fi mai închise în zilele de: Anul nou (1 Ianuarie); Botezul Domnului (6 Ianuarie); prima și a doua zi de Paște; Sf. Gheorghe (23 Aprilie); 10 Mai; ziua Eroilor (Înălțarea Domnului); Sf. Constantin și Elena; Sf. Petru și Pavel; Adormirea Maicii Domnului; Sf. Dumitru (26 Octomvrie); Sf. Mihail și Gavril;

Sf. Nicolae; prima și a doua zi de Crăciun (25 și 26 Decemvrie).

Duminica și în zilele de sărbători legale vor putea rămâne deschise toată ziua, sau pentru anumite ore u mătoarele categorii de întreprinderi; stabilimentele comerciale și piețele pentru desfacerea produselor alimentare destinate consumațiunii imediate; instalațiile de băi publice; hotelurile, hanurile, berăriile, cafenele, cofetăriile, plăcintăriile, ceainăriile; restaurantele și cârciumele; chioscurile de jurnale; spitalele, sanatoriile; întreprinderile de pompe funebre; muzeele și expozițiile. Teatrele, spectacolele, cinematografele și în general întreprinderile cari servesc pentru recreația publicului.

Acestea vor fi neapărat închise în Joia, Vinerea și Sâmbăta Paștilor, ajunul Bobotezei și în ziua Eroilor sau în alte sărbători ce vor fi statornicite de consiliul superior al muncii.

Oboarele și târgurile săptămânale, de mărfuri sau de vite, ce se vor înființa, se vor ține numai în zilele de lucru și numai o singură zi pe săptămână.

Pe viitor bălciurile și iarmaroacele nu se pot încuviința de ministerul Industriei, decât luând avizul ministerului muncii.

Întreprinderile, stabilimentul sau salariații lor, asociațiile de întreprinzători sau de salariații cari vor voi să beneficieze de vreuna din excepțiunile permise de lege, vor trebui să adreseze o cerere în scris Camerei de muncă în circumscripția căreia se află.

Stabilimentele, care având mai multe obiecte de activitate, unele din acele obiecte ar cădea sub regimul repausului duminical complet, iar altele ar intra în derogări, vor fi supuse pentru tot, regimului care privește principala sa activitate.

Camerele de muncă vor putea reglementa în circumscripția lor, având și avizul prealabil al secțiunilor profesionale interesate, stabilirea orelor de deschidere și închidere ale întreprinderilor comerciale din circumscripție pe întreg anul sau pe o anumită perioadă numai.

Contravenienții, patroni sau salariați se vor pedepsi cu amendă dela 500 la 5000 lei, fără circumstanțe atenuante.

În caz când numărul salariaților întrebunțați, trece de zece, amenda va putea fi dela 1000 la 10.000 lei, fără circumstanțe atenuante.

Toate amenzile date conform legii de față se vor pronunța în folosul Camerei de muncă respective. Camera de muncă va fi totdeauna citată în instanță.

Condamnatul are drept la apel contra hotărârilor, conform legii, judecătorilor și procedurii penale.

Se abrogă dispozițiunile legii repausului duminical din 1910, legii, judecătorilor și procedurilor 1891, legii austriace din 16 Ianuarie 1895, modificate prin legea din 18 Iulie 1905, precum și orice alte legi regulamente sau ordonanțe contrarii legii de față.

INFORMAȚIUNI.

Nou alesul nostru Episcop. Aflăm că părintele *Dr. Gheorghe Comșa* nou alesul nostru Episcop, se află în Sinaia, la sf. Mănăstire, unde va intra în ordul călugăresc.

Episcopia Timișoarei. Pentruca Episcopia Timișoarei să poată lua ființă în timpul cel mai scurt, orașul Timișoara este dispus să aducă spre acest scop nobil, următoarele jertfe: 1. un teren de 5 jug. 910 st. în plin centru al orașului, în valoarea Lei 120.000.000; 2. evacuarea unui imobil, în care să poată așeza încă în anul acesta episcopul, consistorul și o parte din funcționarii superiori; 3. cel mai larg concurs moral și material la construirea treptată a unei biserici catedrale monumentale, a unui palat consistorial, unei case parohiale, palat episcopesc în formă de vilă, și a unui local seminarial. La toate acestea „și județul e gata să-și aducă tributul său”...

Delegațiunea, care s'a prezentat la d. Ministru președinte, a primit asigurarea că episcopia se va face prin mutarea episcopiei Caransebeșului și prin detașarea protopopiătelor din stânga Murășului, dela episcopia Aradului.

Intrebăm pe reprezentanții orașului Arad: cu ce voiește orașul și județul nostru să contribuie, ca episcopia de aici, să fie scoasă din locul îndosit unde este azi?

Episcopul își are reședința într'o casă simplă, fără nici un confort, care nici pe departe nu corăspunde unei reședințe episcopicești. Și ce să zicem despre birourile conzistorului, niște ruine unde funcționarii își macină sănătatea. Biserici încă n'avem în tot Aradul, numai una, cu toate că ar trebui cel puțin 4. Ne trebuie o catedrală pe strada principală, apoi o biserică în Șega, una în Pârneava, și alta aproape de gară. Locul cel mai indicat pentru catedrală, palat episcopesc și birourile Conzistoriale, este parcul dintre cele două case județane. La sărbătorile naționale, în actuala catedrală nu încap nici jumătate din elevii școalelor de diferite categorii. Suflet și bunăvoință ne trebuie, atunci toate se pot înfăptui.

Patriarhatul Românesc. — Sanctitățile Lor Patriarhi: Damian al Ierusalimului și Constantin al Constantinopolului — în prezent refugiat la Salonic — au luat cu aprobare cunoștință înființarea patriarhatului românesc.

Sf. Sinod al Bisericii române a fost deschis în ziua de 15 Mai. Desbaterile sunt prezidate de Sanctitatea Sa Patriarhul României.

Preot în Beiuș. În parohia a II-a din Beiuș a fost ales preot cu totalitatea voturilor în 3 Mai părintele

Pașcu Bolcaș profesor de religie în acel oraș. Felicitările sincere, și spor la muncă rodnică pentru întărirea religiei și neamului nostru.

Preoți văduvi. — Chestiunea recăsătoriei preoților văduvi este pendinte la Sf. Sinod din Mai 1921. A fost discutată și aprobată în conferința ortodoxă de la Constantinopole, fiind propusă de Dl. Dr. Dragomir Demeitrescu și P. Cuv. Arhim. Iuliu Scriban, delegații Bisericii Române. Din hotărârile acelei conferințe Sf. Sinod a pus în aplicare numai partea privitoare la schimbarea calendarului, lăsându-se pentru mai târziu chestiunea recăsătoriei preoților văduvi.

Trecerile religioase. Despre trecerile dela o confesiune la alta noul proiect de lege cuprinde următoarele dispoziții:

1. Când toți credincioșii unei biserici trec la alta lege, cu ei împreună trece și biserica și toată averea și agoniseala ce o au.

2. Când mai mulți de jumătate din credincioșii unei biserici trec la altă lege împreună cu ei trece și biserica, iar averea rămâne să se împărțească după dreptate între cei trecuți și cei rămași.

3. Când mai puțini de jumătate din credincioșii unei biserici trec la altă lege trebuie să li se dea partea lor din averea bisericii.

Referitor la formalitățile trecerilor, legea cea nouă a ușurat aceste treceri întrucât cel ce voește a trece nu trebuie să mai meargă pela preotul de care s'au ținut ei se vor duce numai la oficiul stării civile unde se vor face 2 declarațiuni despre trecere, trimițând opoi oficiul stării civile una din declarațiuni fostului preot al celui trecut, iar cealaltă noului preot la care a trecut.

Prin această lege li se face dreptate bisericii noastre batjocărită de papistași sub regimul apus. Se înlesnește revenirea la biserica mamă a fiilor răpiți prin interese politice.

Catedrală în Târgu Mureș. În săcuime ortodoxia prinde putere și crește. În 10 Mai credincioșii noștri din puternicul oraș cu cultură ungurească, au avut prilejul unei sărbători istorice pentru ei și religia românească. Cu aceasta ocazie P. S. Sa Episcopul Clujului în cadrul unor festivități înălțătoare, a pus bază unei catedrale ort. române în acest oraș din nordul Ardealului. Era timpul suprem ca, în acest focar de sovinișm unguresc, unde este un palat cultural, primărie și biserici solide, toate fără pereche în istoria orașelor din Ardeal, bisericiuța românească dela marginea orașului, să se ridice falnic și măreața în inima Târgu Mureșului, pentrucă așa o cere demnitatea statului și a moralei publice.

În curând se va pune baza altor biserici românești: în Turda, Zălău și Bistrița.

Doamne ajută!

Se rup pecețile Ni se anunță, — raportează Foaia Diecezană, — că în frunțașă comună Ticvanul-mare cea mai mare parohie unită din Banat, 93 capi de familie imoreună cu toți ai lor s'au reintors la ortodoxie în Dumineca Floriilor, satisfăcând tuturor formelor legale. Trecerea altor 36 capi de familie acum este în curgere. Nădăjduim să putem anunța în curând, că întreaga comună bisericească unită s'a reintors la sinul bisericii mame, pe care au părăsit-o la anul 1853, când au pus stăpânire și pe biserica noastră, care întru. preamărirea ortodoxiei s'a zidit.

Asociația Generală a Preoților. — A hotărât ținerea celui de al III-lea congres al său în zilele de 25 și 26 August a. c. în orașul Cernăuți. Chestiunile ce se vor discuta sunt;

Importanța și necesitatea presei bisericești; presa cu caracter misionar; presa în ziua de azi; presa în viitor; organizarea și mijloacele necesare pentru susținerea ei; înzestrarea bisericii.

Alegerea delegaților se va face din timp, vestindu-se Comitetul Central spre a se lua măsurile convenite.

† **Alexandru Marghiloman.** S'a stins acest geniu politic al țării românești la moșia sa de lângă Buzău. Toți Românii de bine deplâng dispariția acestui mare bărbat de stat.

În anul 1918 când ne-a tradat Rusia și ni-s'a împus pacea ocazională, președenția conziliului de miniștri — o sarcină grozav de grea și delicată — a luat-o asupra sa, Alexandru Marghiloman șeful partidului Conservator. În timpul ocupației germane el a rămas în Muntenia, unde a stat la înălțimea omului mare, neluând parte la nici o acțiune ticăloasă din câte s'au pus la cale în acel teritoriu. A fost vecinic cu lacrimile în ochi la fel cu toți românii, cari au suportat cu resemnare urgia veacurilor de atunci.

Un vânzător suspect. De câțva timp și-a făcut apariția în Cluj, un domn care face oferte de a vinde cărți bisericești. Aceste cărți de rugăciuni sunt tipărite de către firma „Steinbrenner” din Bohemia și n'au aprobarea bisericilor noastre naționale.

Firma „Steinbrenner” are ca sucursală firma „Örszem” din Oradea-Mare prin care se desfac la noi în țară aceste cărți clandestine de rugăciuni.

Facem atenție autoritățile bisericești să ia măsurile convenite pentru a pune stavilă vânzării acestor cărți de rugăciuni neautorizate.

AVIZ. Cu onoare aduc la cunoștință onoratului public și autorităților bisericești, că în Arad, str. Românilor Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de toffelul de lucrări de zidiri și întreprind toffelul de lucrări tehnice, clădiri etc.*

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

AVIZ

P. O. Președintele al Despărțămintelor Asociația Clerului „Andrei Șaguna.”

In vederea apropiatei țineri a Adunării Generale a Secției Arad, cu onoare sunteți poștiți și pe aceasta cale de a prezenta cu posibilă urgență (cel mai târziu până la 5 Iunie c.) toate rapoartele Despărțămintelor către Secție.

Biroul Secției Arad.

CONCURSE.

Nr. 1453/1925.

Concurs repetit.

Pentru distribuirea unei eventual alor două burse din fundațiunea medicului Dr. Iuliu T. Mera din Șiria, se publică concurs de 30 zile, socotite dela prima publicare a acestui concurs în organul eparhial „Biserica și Școala”.

Admisibili la concurs sunt în general tinerii români ortodocși săraci studenți la facultăți de drept, medicină, filosofie, tehnică, teologie, cu purtare bună și spor escelent în studii. La distribuirea bursei se vor ținea în seamă următoarele dispoziții speciale ale fundatorului.

a) Preferința vor avea în locul prim acela dintre reflectanți, cari vor putea dovedi, că sunt înrudiți cu fundatorul până la al șaselea grad de sânge ori cuscrie.

b) În al doilea loc tinerii născuți în Șiria (jud. Arad).

c) În al treilea rând: cei născuți în județul Aradului, resp. în dieceza Aradului, și în fine cei născuți în mitropolia ort. română a Ardealului.

d) În absența recurenților potriviți din categoriile de mai sus ale studenților dela facultăți se pot vota burse și altor tineri studenți eminenti și săraci din clasele V—VIII. ale școlilor secundare, eventual academiilor comerciale, școli militare de cadeți și din preparandii (școli normale în ordinea de sub a) b).

Pentru a-și dovedi îndreptățirea, concurenții vor avea să prezinte, potrivit cu dispozițiile din §. X. al literelor fundamentale, documente autentice a) că sunt cetățeni români; b) că-s născuți din căsătorie legală bisericească a părinților ortodocși români; c) că atât ei cât și părinții lor aparțin și acum bisericii ortodoxe române; d) că sunt atât de săraci, în cât fără stipendiu nu sunt în stare a-și continua studiile; e) că atât truște cât și sufletește sunt sănătoși; f) că studiile de mai nainte le-au terminat cu spor escelent; g) cu informațiune familiară, că sunt înrudiți cu fundatorul până la al VI-lea grad de sânge ori de cuscrie, că sunt născuți în Șiria, ori în județul Aradului, ori în dieceza Aradului ori pe teritoriul mitropoliei Ardealului.

Imprejurarea de sub lit. d) se va dovedi cu atestat bineprecizat și detaliat, dela antistia comunală și vidimat de oficiul parohial ort. român al locului.

Reflectanții, cari eventual mai au vr-o bursă, sunt datori să arate: suma acelei burse și că dela cine o au.

Cererile, ajustate cu dovezile cerute mai sus vor trebui trimise Consistoriului eparhial, în termen. Cererile intrate mai târziu ori neajustate complet nu se vor lua în socotință.

Arad, la 6 Maiu 1925.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

1—3

În conformitate cu concluzul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 1427/1925 se descrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a parohiei l. vacantă din Seleuș, cu termen de 30 zile, dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt:

1. Uzufuctul intravilanului și a sesiunii parohiale, cu dreptul de pășunat.
2. Locuință în natură.
3. Stolele legale.
4. Birul legal rescumpărat cu 200 lei.
5. Intregirea salariului dela stat, pe care însă parohia nu o garantează.

Parohia e de cl. I. Alesul va solvi toate dările publice după beneficiul preoțesc, va predica și va avea să catehizeze în școala primară din comună, fără altă remunerație din partea parohiei.

Reflectanții vor înainta concursul, — ajustate cu toate documentele prescrise și adresate Comitetului parohial din Seleuș, — la Oficiul protopopesc ort. rom. din Ineu (jud. Arad) și pelângă respectarea strictă a dispozițiilor cuprinse în §. 33. din Regulamentul pentru parohii, vor avea a se prezenta în sf. Biserica în vr-o Duminecă, ori sărbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorii.

Reflectanții din altă eparhie, deodată cu cererea de a li-se da voie a-se prezenta în Biserica, vor avea să dovedească că au încuviințarea Ven. Consistor diecezan de a recurge la aceasta parohie.

Din ședința comitetului parohial, ținută la 29 Martie 1925.

Ioan Manișu m. p.
preot, preș. com. par.

Isaia Faur m. p.
not com. par.

În conțelegere cu: Ioan Georgia m. p. protopresbiter.

—□—

1—3

Concurs repețit.

Conform ordinului Ven. Consistor Nr. 982/1925 prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu drept de succesiune pe lângă preotul deficient Dimitrie Cotta din parohia de cl. III Pustiniș.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din sesia parohială constătătoare din 32 jughere. Jumătate din toate stolele obvenite.

Jumătate din birul preoțesc, care este de 2 litre de grâu de fiecare jugher de pământ și 5 litre de grâu după fiecare număr de casă.

Comitetul parohial garantează alesului capelan o casă parohială constătătoare din 3 odăi și culină și cu'n intravilan de 600 stânjeni □. Retribuțiunile dela stat rămân întregi în favorul parohului deficient Dimitrie Cotta. Alesul capelan va suporta jumătate din dările după beneficiul preoțesc și va catehiza fără nici o remunerație la școlile de stat și la cele confesionale.

Recurenții în termenul regulamentar se vor prezenta în cutare Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică din Pustiniș pentru a-și arăta dexteritatea în tipic, cant și în oratorie.

Recursele se vor adresa oficiului protopresbiterial din B. Comloș. Reflectanții din alte dieceze vor

avea să prezinte of. protopopesc din B. Comloș permisiune de recurgere din partea autorităților diecezane.

Comitetul parohial din Pustiniș.

În conțelegere cu mine: Dr. Ștefan Cloroianu,
protopop. 1—3

Concurs de licitație minuendă.

Pentru repararea bisericii ort. rom. din Ohabaforgaci, (poșta Sinersig) în baza devizului de spese aprobat de Ven. Cons. ort. român din Arad cu No. 829/1925, se va ținea licitație verbală Duminecă în 21 Iunie a. c. a oarele 2 după amiază în școala ort. rom. din Ohabaforgaci Condițiunile sunt:

1. Prețul strigării face Lei 55174 bani 55.

2. Proiectul de spese, preliminarul și celelalte condițiuni speciale, se pot vedea la oficiul parohial ort. român din Ohabaforgaci, până la termenul de mai sus.

3. Reflectanții cari numai diplomați pot să fie, își vor înainta ofertele în plic închis, oficiului parohial ort. rom. din Ohabaforgaci, până la datul de 20 Iunie 1925 inclusive împreună cu atestatele de prestațiune.

4. Licitanții îndreptățiți, înainte de începerea licitației, vor depun 5% vadiu din prețul esclamării.

5. Reflectanții n'au drept de reclamare, de a pretinde dela comună bisericească spese de drum, sau diurne pentru participare la licitație.

6. După terminarea licitației, se va încheia contract cu oferentul, a cărui ofert va fi primit de comitetul parohial, iar lucrările, numai după aprobarea contractului de întreprindere din partea Ven. Consistor, se va începe.

Ohabaforgaci din ședința comitetului par. ort. român dela 17 Maiu 1925.

Comitetul parohial.

Concurs de licitație minuendă.

Pentru renovarea bisericii din Găvoșdia-Radna, în baza devizului de spese, aprobat de Consistorul ort. rom. din Arad Nr. 1069/1925, se va ținea licitație verbală la 8 Iunie a. c. oarele 4 p. m. în școala din Găvoșdia-Radna.

Condițiile sunt: 1. Prețul strigării Lei 81,415.

2. Devizul de spese și celelalte condiții se pot vedea la oficiul parohial.

3. Licitanții vor depune vadiul de 10% la epitropia parohială înainte de licitație.

4. Licitanții nu pot pretinde nici un fel de spese dela comuna bisericească pentru licitație.

5. Vor putea licita numai aceia cari au diplomă recunoscută de autorități.

6. Cărânșia materialului o dă comuna bisericească. Găvoșdia, la 16 Maiu 1925.

Comitetul parohial.

Pentru estras:

Vasilie Gîvu,
cond. of. par.

1—3

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.